

Lt.sz.: F-118/d. /Régi lt.sz.: 27./

Lukács György és Bródy Ferenc beszélgetése az Ontológjáról.

/A szalag közepe táján kezdődik a beszélgetés,
Közvetlenül a Lukács György - Eörsi István interjú
után./

Bródy Ferenc: ... Három olyan mondat van, aminek a terjedelmét nem sikerült pontosan megfejtetni. És ebből egy olyan mondat van, ahol az az érzésem, hogy, hogy nem pontosan fogalmazza meg a... Ugy, hogy ez az anyag feltétlenül egy publikációra érett anyag. Ha valami baja van, az egy olyan baj, hogy nyers, de ez bizonyos régebbi írásoknál is van.

Lukács: Van ezek között..

B.: Tul bőbeszédű nem elég kon... meg ilyesmi. Ugy, hogy ez feltétlenül egy publikálható.

L.: Mindenesetre egy öröndetes dolog, hogy..

B.: A másik, hogy átnéztem ezt az életrajzi vázlatot; amivel szintén az a helyzet, hogy minden egyes - amivel hát most az Eörsiékkel is folyik az interjú, - itt is az a helyzet, hogy minden egyes mondata desifrálnak /L.: Igen./ és így ahogy van, egy eléggé lezárt egész. Na most itt is az a kérdés, hogy érdemes volna ezt kiegészíteni olyan kifejtésekkel, amihez extenzíve emlékszik: de itt is az összkép a nagy vázlatosság ellenére világos.

L.: Igen, hát ez egy nagyon megnyugtató dolog nekem, mert...

B.: Szóval, ami felől én meg vagyok nyugodva, hogy ennek a periodusnak, hogy úgy mondjam, az ontológiai periodusnak az alapgondolatai explicálva vannak. /L.: Mi ?/ Ki vannak fejtve az alapgondolatai ennek az ontológiai koncepciónak. Szerintem nem minden ponton vannak optimálisan kifejtve, de valamennyi lényeges pontos ki vannak fejtve.

L.: Nézze, ez aztán itten.. tudniillik, hogyha itten öt, vagy hat ilyen - mit tudom én - ki nem fejtett, vagy kellőképpen ki nem fejtett dolog, akkor ezt kell, ezen lehet segíteni.

B.: Nos, amiben én bízom, az, az, hogy így még lecsökkent munkaképességgel is, /L.: Igen./ ezt a néhány pontot /L.: Igen./ pontosítani tudja Gyuri bácsi. /L.: Igen./ És, ha ez megtörténik, akkor legfeljebb az a helyzet, hogy olyan dolgok vannak itt a Prolegomenában, hogy egyazon dolog majd nem ugyanugy - két különböző helyen, egyformán van kifejtve. Az vagy így marad, vagy nem marad így, de ez nem baj.

L.: Nem, ez nem egy szerencsétlenség.

B.: Lényegében én úgy látom, hogy a koncepció - legalábbis mindaz amit ebből szóbelileg hallottam - ez benne van ebben az anyagban. /L.: Igen./ Ugy, hogy, hogy mondjam az anyag jobb állapotban van, mint a jó... /L.: Mi ?/ Az anyag jobb állapotban van, mint a jó...

L.: Igen. igen.

B.: Ugy, hogy itt tényleg csak az a kérdés, hogy mennyit

lehet még ezen esiszolni és továbbalakítani. Gyuri bácsi a multkor azt mondta nekem, hogy ez így az utolsó nagy vállalkozás./L.: Igen./ Itt az az érzésem, hogyha az utolsó is, meg van nyerve, lényegében meg van nyerve.

L.: Ezek nagyon fontos kérdések.

B.: Szóval itt az a kérdés, hogy mennyit lehet rajta javítani, de a koncepció világos.

L.: Igen, úgy, hogy itten nem köll egy nagyobb, lényegbe vágó, vérre menő átdolgozást csinálni.

B.: Semmiképpen. Nézze Gyuri bácsi, én nem tudom, hogy úgy csinált volna vele, mint a Különösség után az Esztétikával ?

/L.: Igen /Akkor ez mennyire változott volna meg.

L.: No jó, dehát..

B.: De ugyanúgy, ahogy a Különösségben az Esztétika koncepciója benne van, úgy van ebben benne az Ontológia koncepciója. /L.: Igen./ Ami hát nem egy rossz helyzet..

L.: Nem, nem? egyáltalán nem egy rossz helyzet; és hát akkor meglátjuk.

B.: Ugy, hogy amennyi energiája Gyuri bácsinak még van,

/L.: Igen./ Azt, azt meg kell próbálni bele fektetni.

/L.: Igen./ De az az érzésem, hogy úgy a billenőponton túl van a dolog. Tehát a koncepció mások számára is érthetően ki van fejtve.

L.: Hát ez egy nagyon fontos dolog volna, mert akkor tudniillik, akkor tulajdonképpen, akkor meg van oldva a, az, hogy az már, egyes helyeken átdolgozni, vagy nem

tudom micsoda, ez nem egy...

B.: Jó. Most van egy csomó hely, ahol én úgy gondolom, hogy máskép, vagy jobban lehetne kifejtteni a dolgokat. De végtére ilyen véleményem, Gyuri bácsi, sokkal régebbi írásaival kapcsolatban is vannak.

L.: Természetesen, természetesen. Nézze, ez, hogyishívják, ez, ez.

B.: Még csak az sem biztos, hogy igazam van.

L.: Nézze, egy, egy hogyishívják, ez egy ilyen bizony egészen bizonytalan dolog. És itten hát..

B.: Itt úgy sem lehet mást elérni, mint a dolgot bedobni a köztudatba. Na most ahhoz eléggé világosan vannak a dolgok föltéve, hogy aki akarja megértheti. Ugy, hogy szerintem a lényeges ütközet itt meg van nyerve.

L.: Hát ez egy nagyon fontos dolog volna, mert itten ez a szó.. mert énnekem az Ontológia fontos; az önéletrajz az egy sokkal, hát nem tudom én..

B.: Egy kicsit még szonos is vele. Ugyanis az önéletrajzban láthatóan ugyanaz a törekvés, mint az Ontológiában: éppen az ontológiai koncepció alátámasztása egy személyi és politikai hitellel, úgy, hogy ezért én az önéletrajzot is fontosnak tartom, éppen, mint ennek a koncepciónak egy személyes alátámasztását.

L.: Igen. Hát tudniillik, amennyiben, amennyiben én az egész életemben tulajdonképpen ezt a motívumot akar-

tam... és természetes, hogy az életkörülményeknek a rutirozása szintén, hát - nem tudom én - e körül csoportosul.

B.: Nos, ezért tartom az önéletrajzot is egy fontos dolognak, mert ha a koncepció hibás, akkor hiába van életrajzi személyes hitele. /L.: Természetes/ De, ha a koncepció stimmel, akkor ez a politikai és életrajzi és történelmi hitel ez hozzájárulhat az érvényesítéséhez.

L.: Természetesen, hát én megpróbálom majd, amennyire lehetséges..

B.: Technikailag /zaj/ segíteni való van ezen a kézirat: ez egyszerűen egy jó, technikailag is jó színvonalon lévő kézirat.

L.: Igen. Ugy, hogy itten, ebben nem gondolja, hogy...

B.: Ugy, hogy magam..Kétféle apróság van: az egyik bizonyos ismétlések kiküszöbölése /L.: Igen./; ami nem is baj, mert hát legfeljebb vannak benne. A másik pedig az: hogy későbbi beszélgetésekben Gyuri bácsi egy-két lépéssel tovább ment még ezen a koncepción. Hogy ebből emnyit lehet még belevinni ? Ez volna inkább a lényegesebb.

L.: Igen. Hát ez volna tudniillik... de itt akkor maguknak meg kellene jelölni, hogy...

B.: Ez meg is lesz. /L.: Igen./ De mondom, hogy egyikből sem történik semmi. /L.: Igen./ Akkor sincs semmi baj. Ugy, hogy inkább kozmetikai, és - hogy mondjam

.. dolgok vannak itt, ugy, hogy... Ja ez már jár ?
Bennünket közben magnetofonra vettek.

Holló Mária: Meg kellene próbálni, hogy mi a
baja. A baja, hogy így nyikorog. Az Eörsi pana-
szolta, hogy őt zavarja.

L.: Eörsiék elmentek ?

Holló Igen, az is...Eörsiék elmentek; az Anna is
elment és mindjárt vacsorázunk Gyuri bácsi.

B.: Viszont most bennünket megörökitettek az utókor
számára.

/Kikapcsol/